

ГОРІНОВ П. В.,

кандидат юридичних наук, доцент,
заслужений працівник соціальної сфери
України,

директор

*(Навчально-науковий інститут права
та політології),*

професор кафедри приватного права

та галузевих юридичних дисциплін

*(Український державний університет
імені Михайла Драгоманова)*

Стаття поширюється на умовах

ліцензії CC BY 4.0

УДК 342.9:77(477)

DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2025.4.1.24>

ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

У статті сформовано поняття адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики в Україні як системи засад, концепцій, інструментів публічного адміністрування та адміністративних процедур, що встановлені на основі норм адміністративного і природного права, які забезпечують пріоритет формування та реалізації виконавчих заходів з метою зобов'язання держави та інших публічних органів забезпечити гідні умови життя, освіти, працевлаштування, участі та самореалізації молодого покоління. Забезпечення цієї політики здійснюється через її формування та реалізацію Президентом і Урядом України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, суб'єктами громадянського суспільства, провідне місце серед яких займають молодіжні організації, що виступають каталізаторами соціальних змін та генераторами інноваційних ініціатив. Такий підхід дозволяє поєднати вертикальну координацію державної влади з горизонтальними механізмами участі молоді, що підвищує легітимність політики, забезпечує її адаптацію до реальних потреб і викликів молодіжного середовища. Крім того, така модель сприяє формуванню довіри до публічних інституцій, утвердженню принципів відкритості, прозорості та партнерства у молодіжному сегменті публічного адміністрування. Молодіжна політика представлена як комплекс адміністративно-правових та організаційно-координаційних заходів, що функціонують на засадах субсидіарності, партнерства, відкритості, рівності доступу до можливостей, сервісного підходу держави та цифрової доступності. Вона здійснюється у формі розпорядчої діяльності щодо видання адміністративними органами підзаконних нормативно-правових актів, шляхом надання адміністративних послуг і здійснення виконавчої діяльності. Проаналізовано багаторівневу інституційну структуру, що охоплює центральні та місцеві органи влади, молодіжні ради, центри, консультативно-дорадчі органи, цифрові платформи та механізми безпосередньої участі молоді у процесі формування політики. Виокремлено ключові прогалини нормативного регулювання: фрагментарність, дублювання норм, відсутність єдиного кодифікованого акта, слабку міжвідомчу координацію та нестачу якісних моніторингових індикаторів. Розкрито деякі виклики фінансового забезпечення політики: бюджети всіх рівнів, грантові програми, державно-приватні партнерства, донорську й міжнародну допомогу, наголошено на потребі прозорості звітності

й аудиту. Акцентовано важливість залучення молоді до ухвалення рішень через конкурси проєктів, стажування, консультації, діалогові платформи та цифрові сервіси участі. З урахуванням викликів воєнного стану обґрунтовано потребу в інтегрованій, безпековоорієнтованій моделі молодіжної політики, що забезпечує інклюзію, адаптивність, стійкість інституцій і збереження інноваційного потенціалу молодого покоління.

Ключові слова: адміністративно-правове забезпечення, аналітика, бюджетне фінансування, індикатори, інституції, інтеграція, координація, молодіжна політика, моніторинг, нормативна база, партнерство, публічне адміністрування, реалізація, субсидіарність.

Horinov P. V. The concept of administrative and legal support for youth policy in Ukraine

The article formulates the concept of administrative and legal support for youth policy in Ukraine as a system of principles, concepts, instruments of public administration, and administrative procedures established on the basis of norms of administrative and natural law, which ensure the priority of forming and implementing executive measures aimed at obliging the state and other public bodies to guarantee decent living conditions, education, employment, participation, and self-realization for the younger generation. The implementation of this policy is carried out through its formation and execution by the President and the Government of Ukraine, central and local executive authorities, and civil society actors, with a leading role played by youth organizations, which act as catalysts for social change and generators of innovative initiatives. This approach enables the integration of vertical coordination of state authority with horizontal mechanisms of youth participation, which enhances the legitimacy of the policy and ensures its adaptation to the real needs and challenges of the youth environment. Moreover, such a model fosters public trust in institutions and affirms the principles of openness, transparency, and partnership in the youth segment of public administration. Youth policy is presented as a complex of administrative-legal and organizational-coordination measures based on the principles of subsidiarity, partnership, openness, equality of access to opportunities, service-oriented governance, and digital accessibility. It is implemented in the form of directive activity through the issuance of subordinate regulatory legal acts by administrative bodies, the provision of administrative services, and the execution of executive activities. The article analyzes the multilevel institutional structure encompassing central and local authorities, youth councils, centers, advisory bodies, digital platforms, and mechanisms of direct youth participation in the policymaking process. Key regulatory gaps are identified, including fragmentation, duplication of norms, the absence of a unified codified act, weak inter-agency coordination, and a lack of quality monitoring indicators. Certain challenges of financial support for the policy are examined: budgets at all levels, grant programs, public-private partnerships, donor and international aid, with an emphasis on the need for transparent reporting and auditing. The importance of youth involvement in decision-making is emphasized through project competitions, internships, public consultations, dialogue platforms, and digital participation services. In view of the challenges posed by martial law, the need for an integrated, security-oriented model of youth policy is substantiated—one that ensures inclusion, institutional resilience, adaptability, and the preservation of the innovative potential of the young generation.

Key words: administrative and legal support, analytics, budget funding, coordination, data indicators, implementation, inclusion, institutions, integration, legal framework, monitoring, partnership, public administration, subsidiarity, youth policy.

Вступ. Молодіжна політика як складова публічного адміністрування виступає ключовим інструментом формування сприятливих умов для самореалізації, соціалізації та ефективної інтеграції молоді в суспільне життя. Вона забезпечує розвиток громадянської активності, творчого потенціалу, підприємницьких ініціатив і патріотичного виховання. У сучасних умовах молодь є не лише об'єктом, а й активним суб'єктом державотворчих процесів, що вимагає формування механізмів її включення у процес ухвалення рішень. Державна молодіжна політика в Україні реалізується через нормативні акти, стратегії, державні програми й інституційну інфраструктуру, що мають забезпечити ефективну взаємодію між владою, громадянським суспільством і самою молоддю. Проте наявна система виявляє ознаки фрагментарності, слабкої координації та декларативності окремих положень.

Проблематика адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики пов'язана з відсутністю єдиного кодифікованого законодавчого акту, неузгодженістю повноважень різних суб'єктів та слабкою інституційною спроможністю на місцях. У сфері публічного адміністрування все ще бракує чітко встановлених стандартів якості послуг, прозорих процедур фінансування, механізмів звітності й оцінювання ефективності реалізації програм. Не менш важливим є питання участі молоді в управлінні – її залучення досі обмежене консультативними функціями, а механізми представництва мають переважно формальний характер. Брак доступної інформації, слабе поширення цифрових сервісів участі та відсутність сталої підтримки молодіжних ініціатив додатково ускладнюють реалізацію стратегічних цілей. У цих умовах адміністративно-правове забезпечення має бути переосмислене як комплексна система норм, процедур та індикаторів, що підвищують ефективність політики.

Потреба у науковому осмисленні адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики обумовлена недостатньою розробленістю понятійного апарату, відсутністю усталених підходів до індикаторів ефективності, нестачею комплексних оцінок реалізації політики. У вітчизняному науковому дискурсі питання молодіжної політики розглядається переважно в соціологічному або освітньому контексті, тоді як публічно-адміністративний аспект лишається другорядним. Необхідно узагальнити наявні теоретичні підходи, оцінити сучасну нормативно-правову базу та розкрити інституційний механізм реалізації молодіжної політики в Україні. У цьому контексті особливого значення набуває дослідження взаємодії центральних і місцевих органів влади, а також форм участі громадських організацій. Запропонований аналіз дозволить встановити критерії ефективності та напрямки вдосконалення механізмів реалізації політики в умовах нових викликів.

Розробка ефективної моделі адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики є ключовою передумовою забезпечення сталого розвитку держави через залучення молоді до процесів управління. Питання інституційного дизайну, нормативного наповнення, оцінки результативності та моніторингу набувають першочергового значення в контексті європейської інтеграції та національної безпеки. Формування ефективного механізму реалізації молодіжної політики вимагає системного підходу до удосконалення законодавства, підвищення ролі цифрових сервісів, індикаторного управління та фінансової прозорості. Участь молоді в ухваленні рішень, представництво в дорадчих органах, підтримка ініціатив на конкурсній основі мають бути закріплені в адміністративно-правових процедурах. Тільки за таких умов молодіжна політика стане реальним інструментом модернізації державного управління та розвитку громадянського суспільства.

Актуальність теми посилюється у зв'язку з воєнним станом, який змінив акценти в державній політиці, зробивши пріоритетними безпекову інтеграцію молоді, інклюзію, психосоціальну підтримку, збереження освітнього й інноваційного потенціалу. Молодіжна політика має стати простором адаптації та стабілізації, де держава забезпечує не лише формальне право на участь, а й створює практичні умови для реалізації молодіжних ініціатив. Водночас виникає потреба у формуванні нових управлінських моделей, що базуються на цифровій відкритості, міжвідомчій взаємодії, сервісному підході та стратегічному плануванні. Ефективна молодіжна політика повинна враховувати потреби регіонів, соціальну диференціацію молоді та глобальні виклики.

Огляд останніх досліджень. До наукових викликів адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики в Україні свою увагу у різних аспектах досліджень зосереджували вчені: Д. Є. Андрєєва, В. П. Андрущенко, В. В. Галунько, П. В. Горінов, Ю. М. Гришина, Н. А. Драпушко, Р. Г. Драпушко, О. Є. Ільюк, М. В. Жук, Л. Ю. Малюга, Г. Смокова та ін. У своїх працях вони висвітлювали нормативно-правові основи, організаційні механізми, інституційні складові, участь молоді в ухваленні рішень та інші важливі аспекти публічного адміністрування в молодіжній сфері. Проте, поза межами їх наукового аналізу залишилися низка важливих адміністративно-правових і соціальних проблем інституційної підтримки молоді, зокрема в умовах воєнного стану.

Мета статті полягає у формулюванні поняття адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики в Україні шляхом аналізу положень теорії природного права, загальної теорії права, теорії адміністративного права, сучасних наукових доктрин, а також відповідних норм чинного законодавства України.

Виклад основних положень. Асоціація молодіжних центрів України розкриває поняття «молодіжна політика» як окрему сферу публічного адміністрування, метою якої є створення умов для розвитку молоді як активних громадян та учасників демократичного суспільства. Вона спрямована на інтеграцію молодіжних питань у суміжні галузі, такі як освіта, культура, зайнятість, юстиція, забезпечуючи міжсекторальну взаємодію. Ключовими елементами є наявність стратегії, законодавчої бази, уповноважених органів та інструментів реалізації, що дозволяють забезпечити цілісне адміністрування. Молодіжна політика має власний цикл, в межах якого визначаються пріоритети, напрямки та індикатори ефективності. В Україні реалізація молодіжної політики покладена на Міністерство молоді та спорту України, що вимагає чіткого розмежування сфер компетенції. Проблемним залишається питання моніторингу: відсутні системні якісні оцінки, натомість застосовуються лише кількісні показники заходів. Водночас є позитивні приклади досліджень, що можуть стати підґрунтям для ефективного стратегування [1].

У навчальному посібнику «Молодіжна політика в Україні» розкрито поняття адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики, як цілісної системи норм, процедур і повноважень, за допомогою яких держава через механізми публічного адміністрування формує, реалізує та контролює молодіжну політику. Це забезпечення базується на нормативно-правових актах, що визначають порядок взаємодії між органами влади, молодіжними об'єднаннями та іншими суб'єктами. Основу становлять спеціальні закони, урядові постанови, стратегічні документи та підзаконні акти, що конкретизують порядок реалізації державної молодіжної політики. Адміністративно-правовий механізм деталізує стандарти послуг, процедури фінансування, моніторингу та звітності, що створює належні юридичні гарантії для молоді. Важливою є наявність чітко визначених адміністративних процедур, що надають правову визначеність учасникам процесу. Організаційно-процедурна складова охоплює розподіл компетенцій між органами виконавчої влади різного рівня, органами місцевого самоврядування та молодіжними радами. Ключову роль відіграють індикатори ефективності та результативності, що дозволяють оцінювати доцільність політичних рішень. Молодіжна участь реалізується через консультативні органи, публічні обговорення, гранти, що забезпечує відкритість та прозорість прийняття рішень. Принцип субсидіарності передбачає передачу частини повноважень місцевим громадам задля підвищення ефективності адміністрування. Адміністративно-правове забезпечення включає механізми парламентського контролю, зокрема у формі щорічних доповідей про становище молоді [2].

Виконуючи доктринальний аналіз ми звернули увагу на думку Д. Андрєєвої, яка розкрила поняття «молодіжна політика» як цілісну та системну діяльність держави, спрямовану на створення соціально-економічних, культурних, правових та організаційних умов для самореалізації молоді й набуття нею конкурентоспроможності в суспільстві. Вона охоплює формування нормативно-правової бази, реалізацію комплексних програм освіти, зайнятості, здорового способу життя та патріотичного виховання. В свою чергу, адміністративно-правове

забезпечення молодіжної політики розкрито, як систему норм, процедур і повноважень, що регламентують діяльність суб'єктів адміністрування у сфері молодіжної політики та гарантують її ефективне впровадження. Вона охоплює конституційні положення, спеціальні закони, підзаконні акти, індикатори ефективності та фінансові механізми, що деталізують стандарти послуг, порядок фінансування, моніторингу та звітності. Головною метою адміністративно-правового регулювання молодіжної політики є створення соціально-економічних, політичних і правових умов для всебічного розвитку молоді, а також інтеграції її потенціалу в інтересах держави. Конкретизується завдання, наголошуючи на потребі фіксації об'єктивного становища молоді та надання органам влади чітких повноважень. До цих повноважень входять контроль, фінансування та гарантування рівних умов функціонування всієї молодіжної інфраструктури. Підкреслюється системний характер регулювання, що охоплює суб'єктів, об'єктів і процес адміністрування з прямими та зворотними зв'язками. Ефективність системи залежить від упорядкованості всіх ланок виконавчої влади. Центральне місце займає єдиний координаційний центр, здатний спрямовувати соціальні програми та ресурси. Підґрунтям реформ виступає концепція адміністративної реформи, покликана створити нову правову базу молодіжної сфери. На підтвердження авторка аналізує оптимізацію центральних органів влади 2010–2011 рр. Ці зміни привели до утворення Міністерства освіти і науки, Молоді та спорту, Державної служби молоді та спорту. Фіксується ліквідація низки дорадчих і соціальних служб, що послабило координацію [3].

Ю. Гришина та Л. Маюга зазначають, що чинна нормативна база молодіжної політики України переважно декларативна, дублює норми та містить суперечності, що ускладнює реалізацію прав молоді та контроль за їх дотриманням. Вони наголошують, що стратегічні документи мають розроблятися із залученням молодіжних організацій та базуватися на аналізі реальних потреб молоді й ефективності попередніх програм. Ключовими залишаються пріоритети безпеки, здоров'я, економічної спроможності й інтеграції молоді у суспільство та глобальний простір. Поняття адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики трактується як комплекс норм, інституцій та процедур, що перетворюють стратегічні цілі держави щодо молоді на конкретні дії та гарантії. Воно включає законодавчі основи (Декларацію 1992 р., базові закони про молодь, освіту, зайнятість), підзаконні акти та державні цільові програми, які мають бути узгоджені та систематизовані. Адміністративно-правове забезпечення передбачає також механізми участі молоді в ухваленні рішень, фінансові інструменти підтримки та чіткі процедури моніторингу й відповідальності посадових осіб. Підкреслюється, що без належної інституалізації та координації між державними органами, місцевою владою й громадянським суспільством навіть найкращі стратегічні наміри залишаться формальними [4].

В попередніх наших наукових працях ми довели, що молодіжна політика це цілісна система ідей, правових норм та практичних заходів, що спрямовані на підтримку молоді та її інтеграцію в суспільне життя. Ця система формується на основі відповідних нормативно-правових актів та стратегічних документів, які регламентують діяльність у цій сфері. Нами визначено ключових суб'єктів молодіжної політики – державу, органи виконавчої влади (зокрема Міністерство молоді та спорту України), молодіжні громадські об'єднання, міжнародні організації, студентське самоврядування, а також саму молодь як повноправного учасника формування політики. Нами обґрунтовано, що ефективність молодіжної політики безпосередньо залежить від міжсекторальної взаємодії, належного законодавчого забезпечення та участі молоді в ухваленні рішень. Такі механізми реалізуються через молодіжні ради, фонди, програми й дорадчі органи при органах державної влади. Поняття молодіжної політики слід розглядати як систему організаційно-координаційних дій, які мають правове підґрунтя та здійснюються різними рівнями публічної влади у взаємодії з громадянським суспільством. Адміністративно-правове забезпечення молодіжної політики в Україні включає положення Конституції України, Закон України «Про основні засади молодіжної політики», інші законодавчі акти, постанови Кабінету Міністрів та накази профільного міністерства.

Особливої ваги набуває участь молодіжних організацій у процесі розробки проєктів нормативно-правових актів, реалізації програм і функціонуванні дорадчих органів, що забезпечується нормами спеціального законодавства [5].

Г. Смокова виконала комплексний теоретичний огляд державної молодіжної політики України. Визначається, що молодь є ключовим соціальним ресурсом та драйвером розвитку. Наголошується на потребі системної підтримки й чіткого нормативного закріплення статусу молоді. Досліджується історична еволюція політики: від радянського спадку до незалежницьких трансформацій. Аналіз правового забезпечення охоплює шлях від Декларації 1992 року до нинішньої потреби оновити законодавство. Підкреслюються принципи суб'єктності та реальної участі молодих людей у виробленні рішень. Значна увага приділена ролі державних органів, громадських об'єднань і партій. Критикуються формально-бюрократичні підходи та пропонує орієнтуватися на підтримку самореалізації молоді. Обґрунтовано важливість довгострокової, децентралізованої та інтегративної моделі політики. Ефективність такої моделі пов'язується з міжвідомчою координацією й чіткими цільовими програмами. Акцентується на прозорих механізмах фінансування та розвитку молодіжної інфраструктури. Окремо виділяється потенціал регіонів, де місцева влада має бути не лише виконавцем, а співтворцем молодіжної політики [6].

Сучасна молодіжна політика, за висновками О. Сіверта (ФРН) та К. Швабе (США), є стратегічною відповіддю держав на глобальні виклики, що впливають на становище молоді. Вона має ґрунтуватися на системних законодавчих засадах, чітко визначених пріоритетах, вимірюваних індикаторах ефективності та належному фінансовому забезпеченні. Автори акцентують на тому, що без прозорих бюджетів, чіткого моніторингу та залучення молоді політика ризикує залишитися декларативною. Молодіжна політика повинна бути сталою, інституційно підкріпленою, адаптованою до наслідків криз та орієнтованою на соціальну інтеграцію й професійний розвиток молоді. Особливе значення має надаватися визнанню молодіжної роботи як професійної діяльності й підтримці молодіжних працівників на державному рівні [7].

Молодіжна політика в Україні відповідно до Закону «Про основні засади молодіжної політики» визначається як напрям державної політики, спрямований на створення умов для самореалізації, соціалізації та інтеграції молоді в суспільне життя. Вона базується на визнанні молоді активним суб'єктом трансформацій, залученням до формування рішень на всіх рівнях. Політика поєднує виховну, соціальну та економічну складові, зокрема розвиток громадянської ідентичності та конкурентоспроможності молодих людей. Основними її завданнями є підтримка соціально-економічного потенціалу, формування молодіжної інфраструктури та залучення молоді до організаційно-координаційних процесів. Реалізація політики ґрунтується на принципах рівності, участі, обґрунтованості рішень і міжвідомчої координації. Адміністративно-правове забезпечення охоплює інституційну систему органів влади, нормативну базу, фінансові механізми та процедури звітності. Центральний орган виконавчої влади відповідає за стратегію, державні програми, координацію молодіжних центрів і щорічну аналітику. Молодіжні ради та Національна рада з питань молоді виступають механізмами участі молоді у прийнятті рішень. Важливим елементом є грантова підтримка суб'єктів молодіжної роботи, що надається на конкурсних засадах. Програми молодіжної політики супроводжуються моніторингом, громадською експертизою та оцінкою ефективності. Інфраструктура молодіжного середовища розвивається відповідно до державних стандартів [8].

Національна молодіжна стратегія до 2030 року, затверджена Указом Президента України від 12 березня 2021 року № 94/2021, є ключовим інструментом адміністративно-правового забезпечення молодіжної політики. Вона визначає систему заходів публічного адміністрування, орієнтованих на формування безпечного, інклюзивного та сприятливого середовища для розвитку молоді. Адміністративно-правове забезпечення у цій сфері охоплює як нормотворчі (розроблення програм, правових актів), так і організаційно-координаційні компоненти, включно з формуванням молодіжних консультативно-дорадчих органів, молодіжних

рад, інститутів самоврядування. Основу такого забезпечення становить взаємодія органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та інститутів громадянського суспільства на засадах партнерства і субсидіарності. Стратегія впроваджує підхід сервісної держави, у якій молодіжна політика реалізується не шляхом директив, а через підтримку ініціатив молоді та формування спроможностей. У межах реалізації цієї політики адміністративно-правові механізми мають чітку етапність: перший етап передбачає нормативно-правове оновлення (2021–2022 рр.), а другий – моніторинг, оцінку та постійну адаптацію політики до нових викликів (до 2030 р.). Ключову роль у цьому процесі відіграє Кабінет Міністрів України, який координує реалізацію програми «Молодь України» та забезпечує інтеграцію молодіжної політики на всіх рівнях врядування. Одним з основних інструментів є впровадження державних і місцевих цільових програм із залученням молоді до ухвалення рішень. Моніторинг ефективності реалізації політики здійснюється через дослідження, аналітичну оцінку та індикатори (наприклад, рівень зайнятості, участі в самоврядуванні, доступ до цифрової інфраструктури). Указ передбачає також розбудову інституційної спроможності: розвиток молодіжних центрів, підготовку молодіжних працівників і стимулювання громадянської активності [9].

Постанова Кабінету Міністрів України від 2 липня 2014 р. № 220, якою затверджено Положення про Міністерство молоді та спорту України, визначає повноваження Мінмолодьспорту як головного органу виконавчої влади, відповідального за формування та реалізацію державної політики у сфері молодіжної політики. У цьому контексті адміністративно-правове забезпечення молодіжної політики охоплює систему організаційно-правових норм і механізмів, через які держава реалізує свої повноваження у взаємодії з молоддю, зокрема через розробку стратегій, програм, нормативних актів, координацію молодіжної інфраструктури, підтримку громадських ініціатив. Мінмолодьспорт здійснює нормотворчу діяльність, розробляючи Стратегію та державні програми, зокрема програму «Молодіжний працівник», та надає державну підтримку молодіжним і дитячим організаціям. Одним із ключових інструментів реалізації є нормативно-методичне забезпечення діяльності молодіжних центрів, формування Національної ради з питань молоді, запровадження національного знака якості для молодіжних центрів. Орган також здійснює моніторинг ефективності політики, опитування, аналітичні дослідження, готує доповіді для Президента та Уряду. Міністерство виконує функції не лише у сфері молодіжної політики, а й у сфері національної та громадянської ідентичності, що розширює рамки його повноважень та акцентує міжсекторальний характер політики. В адміністративно-правовому аспекті важливими є повноваження щодо підтримки волонтерської діяльності, розвитку молодіжної участі, надання рекомендацій щодо радників з питань молоді, а також погодження політичних рішень, що стосуються молоді. Через механізм узагальнення правозастосовної практики і подання пропозицій щодо вдосконалення законодавства, міністерство виступає активним суб'єктом формування правового простору у молодіжній сфері. Значну увагу приділено формуванню громадянських компетентностей, національно-патріотичному вихованню, розвитку самозайнятості молоді, що свідчить про цільову політику держави на посилення ролі молоді у національному розвитку [10].

Висновки. Отже, молодіжна політика є напрямом державної діяльності, спрямованим на створення умов для розвитку, самореалізації та соціальної інтеграції молоді в усі сфери суспільного життя. Вона поєднує освітні, культурні, соціальні, економічні та правові заходи, які реалізуються через публічне адміністрування. Її особливість полягає у визнанні молоді повноправним учасником державотворення та носієм інноваційного потенціалу. Молодіжна політика має міжвідомчий характер, що потребує залучення багатьох секторів – від освіти й охорони здоров'я до зайнятості й цифровізації. Її зміст включає планування стратегій, визначення пріоритетів, формування програм, а також механізми участі самої молоді у прийнятті рішень.

Адміністративно-правове забезпечення молодіжної політики становить систему засад, норм адміністративного права, процедур, які визначають компетенції адміністративних органів, що забезпечують її впровадження на всіх рівнях публічного адміністрування.

Воно охоплює не лише нормативно-правову базу, але й інституційні механізми, індикатори ефективності, адміністративні процедури, а також звітність і контроль. Така система забезпечує узгодженість дій між вищим, центральними, місцевими органами виконавчої влади, місцевим самоврядуванням і громадськими інституціями. Правова визначеність адміністративних процедур дозволяє уникнути свавілля, забезпечити відкритість і підзвітність усіх суб'єктів політики. Особливу роль відіграють правила фінансування, участі, моніторингу та доступу до ресурсів, які гарантують рівність можливостей.

Формування та реалізація молодіжної політики базується на нормативно-правовій структурі, що включає закони, укази, урядові постанови, підзаконні нормативно-правові акти та стратегії. Ключову роль відіграють довгострокові стратегії, які визначають пріоритети політики, а також механізми реалізації на короткострокових етапах. Важливе значення мають державні програми, що передбачають як фінансування в яких виписані індикатори оцінювання. У нормативно-правовому плані важливим є розмежування повноважень між адміністративними органами різних рівнів і деталізація процедур взаємодії.

Забезпечення молодіжної політики здійснюється через мережу державних та недержавних суб'єктів, які взаємодіють у межах адміністративно-правових повноважень. Координатором є центральний орган виконавчої влади, який відповідає за формування політики, її реалізацію, моніторинг та підготовку пропозицій щодо вдосконалення законодавства. На регіональному рівні політика реалізується через місцеві адміністрації, молодіжні центри, консультативно-дорадчі органи та інші механізми участі. Особливу роль відіграють молодіжні ради та простори, що забезпечують залучення молоді до процесу прийняття рішень. Інституційна система має функціонувати на принципах субсидіарності, партнерства та сервісності, де держава виступає не як контролер, а як партнер і фасилітатор.

Реалізація молодіжної політики передбачає створення інструментів участі молоді в організаційно-координаційних процесах на місцевому й загальнодержавному рівнях. До таких механізмів належать конкурси проєктів, грантова підтримка, стажування, громадські консультації, діяльність у консультативних органах. Фінансування політики здійснюється з державного і місцевих бюджетів, а також за рахунок партнерських і міжнародних програм. Визначення критеріїв ефективності, надання державної підтримки, моніторинг використання коштів та відповідальність посадових осіб є обов'язковими елементами організаційно-адміністративного циклу. Важливо, щоб фінансові інструменти супроводжувалися чіткими процедурами звітності та прозорими критеріями відбору.

Отже, адміністративно-правове забезпечення молодіжної політики в Україні – це система засад, концепцій, інструментів публічного адміністрування та адміністративних процедур, що встановлені на основі норм адміністративного і природного права, що забезпечують пріоритет формування та реалізації виконавчих заходів з метою зобов'язання держави та інших публічних органів забезпечити гідні умови життя, освіти, працевлаштування, участі та самореалізації молодого покоління. Забезпечення цієї політики здійснюється через її формування та реалізацію Президентом та Урядом України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, суб'єктами громадянського суспільства провідне місце серед яких займають молодіжні організації.

Список використаних джерел:

1. Боренько Я. Що таке молодіжна політика? *Блог Асоціації молодіжних центрів України*. 2020. URL: <https://youthcenters.net.ua/shcho-take-molodigna-politika/>
2. Молодіжна політика в Україні: навчальний посібник / П. В. Горінов, Р. Г. Драпушко, Н. А. Драпушко, О. Є. Ільюк / за заг. ред. акад., проф. В. П. Андрущенка. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. 304 с.
3. Андрєєва Д. Є. Система адміністративно-правового регулювання в галузі молодіжної політики в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Адміністративне та фінансове право*. 2012. № 1(І). С. 12–16. URL: <https://law.journalsofznu.zp.ua/archive/visnik-1-2012-1/1.pdf>

4. Гришина Ю. М., Малюга Л. Ю. Правові засади реалізації молодіжної політики України з урахуванням викликів сучасного світу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2021 № 49. С. 112–116. URL: <https://www.vestnik-pravo.mgu.od.ua/archive/juspradenc49/26.pdf>

5. Gorinov P., Drapushko R. The Main Subjects of the Implementation of the Youth Policy of Ukraine and the Regulatory and Legal Regulation of Their Interaction. *Scientific Journal of Polonia University*. 2022. Vol. 55, No. 6. Pp. 152–157. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/2da1/a53e3fb79b74e858ca0f122fd92b678abb37.pdf>

6. Смокова Г. Державна молодіжна політика в Україні: поняття та сутність. *European Political and Law Discourse*. 2019. Vol. 6, Issue 5. С. 137–142. URL: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2019/2019-6-5/21.pdf>

7. Siewert, O., Schwabe, K. (2024, February 18). Tracking youth policy development. *Youthpolicy.org*. URL: <https://www.youthpolicy.org/blog/2024/02/tracking-youth-policy-development/>

8. Про основні засади молодіжної політики : Закон України від 27 квітня 2021 № 1414-IX. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1414-20>

9. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року : Указ Президента України; Стратегія від 12 березня 2021 № 94/2021. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/94/2021>

10. Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України : Постанова Кабінету Міністрів України; Положення від 02 липня 2014 № 220. База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. 2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/220-2014-%D0%BF>

Дата першого надходження рукопису до видання: 22.07.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 19.08.2025

Дата публікації: 26.09.2025

